

Hr Jaak Aaviksoo
Haridus- ja Teadusministeerium
Munga 18
50088 TARTU

Teie 14.01.2013 nr 1.1-11/13/262
Meie 08.03.2013.a.

Üldhariduse rahastamismudelist

Austatud härra minister!

Lähtudes Teie poolt saadetud kirjast 14.01.2013 nr 1.1-11/13/262 esitab Eesti Eraüldhariduskoolide Ühendus käesolevaga oma tähelepanekud, kommentaarid ja ettepanekud rahastamismudeli kehtestamise osas.

Oleme arvamusel, et uue rahastamismudeli väljatöötamine on igati asjakohane, arvestades koolivõrgus toimuvaid ja soovitavaid muutusi. Eeldame samas, et säilitatakse senini Eestis kehtiv põhimõte, kus koolipidajaid koheldakse võrdselt sõltumata omandivormist.

Oleme seisukohal, et rahastamismudeli loomisel tuleks järgida alljärgnevaid põhimõtteid:

1. Riigipoolsed toetused kooliomanikule ei tohi mudeli muutmisel langeda väiksemaks allapoole eelmise aasta toetuse tasemest, kui õpilaste arv koolipidaja juures jääb samaks või kasvab. (Näiteks, kui 2012. aastal saab koolipidaja riikliku toetust 190 õpilase eest 250 000 eurot, siis mudeli muutmisel aastal 2013 summa ei vähene).
2. Mudel motiveerib lisaks säästliku koolikorralduse senisest aktiivsemale juurutamisele koolipidajat ka hariduse kvaliteedi säilitamisele ja parendamisele. Mudeli mõistes tähendab see väiksemat survet põhikoolidele liitklasside loomiseks.
3. Uue mudeli koostamisel arvestatakse, et koolipidajaid (riigi-, KOV- ja erakoolide pidajad) koheldakse võrdsetel alustel. Kindlasti tuleks arvestada siinjuures ka seda, et suurematel omavalitsustel on võimalus riiklikku haridustoetust oma erinevate koolide vahel ümber jagada (õpilaste arvu vähenemisel näiteks), erakooli pidajatel aga mitte.
4. Mudel sisaldab eraldi osa klassijuhatamise ja tugispetsialistide töötasude (viimases vähemalt osaliselt) rahastamiseks ning säilib ka eraldi osa koolijuhtide töötasude rahastamiseks.
5. Põhimõtteliselt oleme nõus ettepanekuga, et uus mudel sisaldab eraldi arvestust põhikooli ja gümnaasiumi osade rahastamiseks. Siinkohal on oluline, et riiklik rahastus kataks gümnaasiumiosas riiklikult nõutava kursuste õppe läbiviimisega seotud kulud.

6. Mudel (või selle rakendamise alused) arvestab õpilaste arvu suurenemisega koolipidaja juures uue õppeaasta alguses (1. septembril). Siin on võimaluseks, et:
 - a) järgmise eelarveaasta jaanuaris teostatakse tasaarveldus eelmise aasta septembris-detsembris vähem makstud toetuse ulatuses või
 - b) mudelis sisaldub Haridus- ja Teadusministeeriumi käsutusse jääv reserv (näiteks 1% toetuste mahust), mille abil on võimalik katta kalendriaasta sees loodavate koolide toetused ja nende koolipidajate toetuse kasv, kus õpilaste arv 10. septembri seisuga ületab eelarveaasta alguse õpilaste arvu.
7. Muudatused mudeli aluspõhimõtetes viiakse vajadusel ellu järk-järgult ja mitme õppeaasta jooksul, kui rahastuse aluste muutmine eeldab suuremaid ümberkorraldusi õppetöö organisatoorses korralduses (näiteks vajadust suurendada klassis õpilaste arvu, liitklasside moodustamist jne).
8. Oleme seisukohal, et sellised olulised muudatused nagu põhikooli klassitäituvuse piirnormi järgi rahastamisel üleminek 17 õpilaselt 24-le ei ole õigustatud ning kaaluda võiks rahastuse aluseks võtta siiski 20 õpilast. Vastasel juhul võib tekkida olukord, kus oluliselt kannatab õppetöö kvaliteet.
9. Teiepoolne ettepanek põhjendatud erandite käsitlemisel võiks laieneda vajadusel ka erakoolide pidajatele (näiteks regionaalsel või mingil muul põhjusel).

Loodame, et meiepoolsed ettepanekud on Teile vastuvõetavad ning leiavad uues üldhariduse rahastamismudelis kajastamist. Oleme igati nõus esitama omapoolseid täiendavaid selgitusi Haridus- ja Teadusministeeriumile nii suuliselt kui kirjalikult.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ahto Orav
Juhatuse esimees
MTÜ Eesti Eraüldhariduskoolide Ühendus